

Financiële verslaglegging

De directie en de Raad van Toezicht van de Stichting Van Gogh Museum (hierna: VGM) bieden u hierbij het (geconsolideerde) financieel jaarverslag over 2013 aan, inclusief de hierin opgenomen jaarcijfers van de tot de verslaggevende eenheid behorende entiteiten.

Dit zijn:

De Stichting Van Gogh Museum, bestaande uit het Van Gogh Museum in Amsterdam en De Mesdag Collectie (hierna: DMC) in Den Haag.

Van Gogh Museum Enterprises B.V. (hierna: VGME), een dochteronderneming waarin VGM een belang van 100% heeft. In deze onderneming zijn de commerciële activiteiten van VGM ondergebracht.

Van Gogh Museum Enterprises II B.V. (hierna: VGME II), een dochteronderneming waarin VGM een belang van 100% heeft. De onderneming is eind 2011 opgericht en heeft op 29 december 2011 alle activiteiten overgenomen van VGME.

PP10 B.V. (hierna: PP10), een joint venture tussen VGM en de Stichting Het Rijksmuseum Amsterdam. Het belang in PP10 is gelijkelijk verdeeld over de twee aandeelhouders. Vanaf 1 augustus 2009 zijn in deze onderneming de activiteiten ondergebracht

op het gebied van de meldkamers en de alarmopvolging van de beide aandeelhouders. De jaarcijfers van PP10 zijn volgens de methode van proportionele consolidatie opgenomen in dit financieel jaarverslag.

De Stichting Van Gogh Museum Nieuwe Vleugel, waarvan de jaarcijfers geheel zijn samengevoegd.

Bestuursverslag

Financieel

Het geconsolideerde exploitatieresultaat van het Van Gogh Museum (hierna: VGM) over 2013 is uitgekomen op € 1,7 miljoen negatief. Als gevolg van de kosten voor het tijdelijk tentoonstellen in de Hermitage Amsterdam tijdens de renovatie van het Rietveldgebouw, de daarmee samenhangende lagere bezoekersaantallen en de benodigde investeringen in het museum eindigden zowel 2012 als 2013 met een negatief resultaat. Hierdoor is het eigen vermogen afgenomen van € 12,4 miljoen tot € 10,7 miljoen en is de solvabiliteit teruggelopen tot 33%. Ook de liquiditeiten lieten een daling zien. 2014 staat daarom in het teken van noodzakelijk financieel herstel.

Financieel herstel

In 2013 is kritisch gekeken naar de omvang van de organisatie. Daarbij is de sturing op activiteiten en resultaten verder vormgegeven. Het doel is om met behoud van kwaliteit efficiënter en effectiever te werken en zodoende de organisatie toekomstbestendig te maken en te houden. Het personeelsbestand wordt met 18 fte verlaagd en de formatie wordt uitgewerkt in een vaste kern van medewerkers en een flexibele schil van medewerkers voor specifieke expertise en projecten. Het budget voor tentoonstellingen wordt verminderd en het contractbeheer en de inkoop protocol wordt aangescherpt. Tentoonstellingen moeten vooraf volledig zijn gefinancierd door interne middelen, fondsenwerving dan wel commerciële activiteiten. De commerciële activiteiten ten slotte worden opgeschroefd om de opbrengsten verder te vergroten.

Nieuwe entree

Het VGM is enorm verheugd over de toestemming van de Raad van Toezicht voor de bouw van een nieuwe entree aan het Museumplein. Het schetsontwerp van het open en transparante glazen entreegebouw is gemaakt door Kisho Kurokawa Architect and Associates, en verder uitgewerkt door Hans van Heeswijk architecten.

De nieuwe entree biedt veel voordelen. Zo sluit het Van Gogh Museum met de nieuwe entree optimaal aan bij de andere twee musea aan het Museumplein, want zowel het Stedelijk Museum Amsterdam als het Rijksmuseum hebben hun ingang verplaatst naar het Museumplein. Door het nieuwe servicegebied worden het Rietveldgebouw en de Kurokawavleugel beter ontsloten. De extra 800 vierkante meter verbetert de bezoekersstroom en biedt meer ruimte voor een goede ontvangst en service aan bezoekers, waardoor het museum beter uitgerust is voor een groeiend aantal bezoekers in de toekomst. De prachtige ruimte is bovendien zeer geschikt voor het organiseren van bijeenkomsten en ontvangsten voor sponsors, donateurs en andere belanghebbenden. In het algemeen gaat de nieuwe entree leiden tot een betere exploitatie van het gehele museumgebouw en zal dit leiden tot een positief effect op de resultaten.

De bouw van de entree start in het tweede kwartaal van 2014 en de oplevering wordt verwacht in de zomer van 2015. De Rijksgebouwendienst is als eigenaar van het gebouw verantwoordelijk voor de uitvoering van het project en verzorgt de voorfinanciering. De kosten voor de bouw (inclusief de verbouwing van de winkel) zijn geraamd op 18,2 miljoen. Het Van Gogh Museum is zelf verantwoordelijk voor de financiering. Inmiddels is € 10,4 miljoen gerealiseerd, uit eigen middelen en toezeggingen van sponsors en particulieren, waarvoor wij hun zeer dankbaar zijn. De komende maanden wordt alles in het werk gesteld om de resterende benodigde fondsen te werven.

Strategie

Het VGM heeft een nieuw Strategisch Plan geformuleerd voor de periode 2014-2017. Dit plan geeft in hoofdlijnen de richting aan die het museum wil inslaan en biedt voor de komende vier jaar een leidraad voor het beleid en de activiteiten van het museum. In dit plan is een onderscheid aangebracht tussen de Kernopdracht van het museum en de Strategische Pijlers. Voor beide zijn operationele doelstellingen geformuleerd. De Kernopdracht betreft de taken die continu moeten worden uitgevoerd, en is geborgd in de drie sectoren waaruit de organisatie bestaat: Museale Zaken, Publiekszaken en Bedrijfsvoering. Daarnaast ziet het VGM het als Kernopdracht om te blijven samenwerken met verschillende partijen en waar mogelijk en zinnig bestaande samenwerking te intensiveren en uit te breiden. De Strategische Pijlers geven richting en focus aan wat het VGM de komende periode wil bereiken. De activiteiten die de sectoren van plan zijn te ondernemen moeten hieraan worden getoetst.

Prestatie-eisen

Hieronder worden de jaarlijkse prestatie-eisen uit de beschikking 2013-2016 van OCW vergeleken met de realisatie in 2013.

	Beschikking	Realisatie	Vershil
Aantal bezoeken totaal	1.494.700	1.448.997	-45.703
Aantal bezoekende scholieren totaal	41.000	36.187	-4.813
Gemiddeld aantal openingsuren per week	60	60	0

De oorzaak van het lagere aantal bezoekers is de tijdelijke verhuizing van het VGM naar de Hermitage Amsterdam, waar minder bezoekers zijn gekomen dan was verwacht. Daar staat tegenover dat het aantal bezoekers na terugkeer van de collectie naar het Rietveldgebouw aan het Museumplein weer is toegenomen. De verwachting is dat in 2014 en verder, wanneer het museum weer het hele jaar is geopend, de prestatie-eis wordt gehaald. Het quotum van 41.000 leerlingen is eveneens niet gehaald door de verhuizing naar de Hermitage Amsterdam, en doordat de sluiting en heropening van het VGM plaatsvonden in de piekperiode van onderwijsbezoek.

Aanvullende prestatie-eisen

	2013	2012
Totaal aantal bezoeken per jaar	1.448.997	1.481.970
waarvan betalend	1.301.260	1.318.688
waarvan aantal scholieren primair onderwijs	9.160	5.529
waarvan aantal scholieren voortgezet onderwijs	27.027	30.225
Registratiegraad	99%	99%
Collectieplan up to date	ja	ja
Veiligheidsplan up to date	ja	ja

Registratiegraad

In 2013 was 99% van alle objecten geregistreerd. Daarbij zijn per object het inventarisnummer, de standplaats en de juridische status vastgelegd.

Bruiklenen

Er zijn 88 objecten in bruikleen ontvangen en 337 objecten in bruikleen gegeven. Een groot deel van de ontvangen bruiklenen was bestemd voor de tentoonstelling *Van Gogh aan het werk*. De meeste uitgeleende bruiklenen waren te zien op de tentoonstelling *Van Gogh in Paris: New Perspectives* die te zien was in Nagasaki, Seoul, Kyoto, Sendai en Hiroshima.

Veiligheidsplan

Het VGM heeft een integraal veiligheidsplan ontwikkeld. Het beleid is uitgewerkt in organisatorische, bouwkundige en elektrotechnische maatregelen die zorgen dat onveilige situaties tot het minimum worden beperkt. Het integrale veiligheidsplan draagt er tevens toe bij dat het VGM zijn kernactiviteiten permanent kan uitvoeren. Een calamiteitenplan is onderdeel van het veiligheidsplan.

Bestemmingsfonds huisvesting OCW 2014

Het bestemmingsfonds huisvesting OCW wordt conform de instructie van OCW gebruikt voor het verschil tussen de definitieve huur van 2014 en de door de Rijksgebouwendienst in rekening gebrachte huur van 2013.

Kantoorhuisvesting

Door de hoogte van de exploitatiekosten, de afstand naar het museum en de verhouding van het aantal vierkante meters versus bezettingsgraad sluit de huidige kantoorhuisvesting niet langer aan bij de wensen en behoeften van de organisatie. De komende periode wordt samen met het Ministerie van OCW en de Rijksgebouwendienst gezocht naar een beter geschikt pand.

Samenwerking

Het VGM hecht veel waarde aan het samenwerken met de andere musea op het Museumplein en wil dit verder uitbouwen. Daarnaast werken het VGM en het Rijksmuseum al jarenlang samen in de bv PP10, die de beveiliging van de beide musea borgt en uitvoert. In 2013 heeft ook het Stedelijk Museum Amsterdam besloten gebruik te maken van de diensten van deze bv. Ook zijn er initiatieven om te kijken of er voordelen zijn te behalen op het gebied van inkoop en backoffice.

Het VGM kent een druk bruikleenverkeer en veelvoudige samenwerkingsverbanden op de gebieden van onderzoek en tentoonstellingen met collega-musea in binnen- en buitenland. Ook wordt samengewerkt met nationale en internationale onderzoeksinstituten zoals de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit, The Tilburg Institute for Creative Computing, Cornell University en Duke University. Daarnaast wordt actief contact gezocht met jonge kunstenaars om ze een platform te bieden voor hun kunst. Als laatste werkt het VGM met verschillende partners samen om in 2015, naar aanleiding van de 125ste sterfdag van Van Gogh, een Van Gogh jaar te organiseren.

Bezoeken website

Conform de verplichting in de beschikking 2013-2016 van OCW is het aantal unieke bezoeken aan de website ten opzichte van de periode 2009-2012 toegenomen, van 1.255.541 in 2009 tot 1.827.646 in 2013.

Verrichte activiteiten Van Gogh Museum

2013 stond vooral in het teken van de heropening van het museum na de verbouwing van het Rietveldgebouw en de voorbereiding voor de bouw van de nieuwe entree.

Aanleiding voor de verbouwing waren de verscherpte eisen inzake brandveiligheid. Uitgangspunt van de noodzakelijke renovatie was onder meer het creëren van een duurzaam gebouw dat voldoet aan de wensen en eisen van deze tijd. Hiertoe zijn onder meer de klimaatinstallaties en de elektra vernieuwd, is er een warmte-koude opslag aangelegd, is het dak vervangen en extra geïsoleerd, is er een nieuwe vloer gelegd en zijn de wanden geschilderd. Conform planning ging begin mei het gebouw aan het Museumplein weer open met de jubileumtentoonstelling *Van Gogh aan het werk*. Deze presentatie sloot het acht jaar durende onderzoek naar Van Goghs atelierpraktijk af en liet aan de hand van zo'n 200 werken van Van Gogh en tijdgenoten de ontwikkeling van de schilder zien.

Op 10 januari 2014 heeft de Raad van Toezicht groen licht gegeven voor de bouw van de nieuwe entree. Hierbij zal nauw worden samengewerkt met de Rijksgebouwendienst.

Een andere belangrijke gebeurtenis was de ontdekking van een schilderij van Van Gogh: *Zonsondergang bij Montmajour*. Het museum stelde na intensief onderzoek vast dat het een echte 'Van Gogh' betrof. Het schilderij is particulier eigendom en is voor een jaar in bruikleen gegeven aan het museum.

Per 1 mei werd Adriaan Dönszelmann benoemd tot zakelijk directeur. Hij volgde Rik van Koetsveld op die de pensioengerechtigde leeftijd had bereikt. Daarnaast zijn voor diverse sleutelposities nieuwe mensen geworven en is de bezetting inmiddels vrijwel compleet.

Het VGM kon belangrijke aanwinsten aan de collectie toevoegen, waaronder kleurenlithografieën van Henri de Toulouse-Lautrec en Georges de Feure, kleurenhoutsneden van Pierre Bonnard, Henri Guérard, Auguste Lepère en Sato Torakiyo, en prenten van Albert Besnard.

Tot 25 maart was in Seoul de reizende tentoonstelling *Van Gogh in Paris: New Perspectives* te zien. De presentatie was, evenals in de andere Aziatische steden die daarvoor waren aangedaan, met 410.000 bezoekers zeer succesvol. Helaas heeft de directie het besluit moeten nemen om de geplande tentoonstellingen in China in 2014 en 2015 niet door te laten gaan. Ondanks dat er veel tijd en energie is gestoken in de voorbereiding was het niet mogelijk om het aanbod van het VGM te laten aansluiten bij de verwachtingen van de Chinese partners.

In 2013 is begonnen met de voorbereidingen voor de ambitieuze tentoonstelling *Munch : Van Gogh*. Deze tentoonstelling is in 2015 eerst te zien in Oslo en in het najaar in het VGM.

Verder zijn er onder meer diverse beleidsplannen opgesteld. Ook zijn voorbereidingen getroffen voor de nieuwe inrichting van de vaste collectie en, in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen, voor het verkrijgen van de BREEAM-certificering. Er is een nieuwe arbodienst ingeschakeld om het ziekteverzuim terug te dringen. En ten slotte is er veel aandacht geweest voor fondsenwerving.

Verrichte activiteiten De Mesdag Collectie

De Mesdag Collectie organiseerde twee tentoonstellingen.

De verbeelding van de Oriënt bracht met schilderijen, werken op papier en kunstnijverheid op een tot de verbeelding sprekende manier de pracht van de Oriënt in beeld.

Hoe verzamelt een kunstenaar? was het sluitstuk van een opleiding tot het maken van een tentoonstelling, die werd georganiseerd

door deelnemers met verschillende achtergronden van binnen en buiten het VGM.

Het bezoekersaantal, 8.815, viel tegen. De intentie is om samen met OCW in 2014 DMC te gaan evalueren.

DMC voerde verkennende gesprekken met Panorama Mesdag om meer te gaan samenwerken. Ook zijn voorbereidingen gestart voor een Mesdagjaar in 2015, naar aanleiding van de 100ste sterfdag van Mesdag in juli van dat jaar. Tijdens het Mesdagjaar wordt met allerlei activiteiten stilgestaan bij Mesdag als Haagse kunstenaar, verzamelaar en ondernemer. Eind 2013 werd een nieuwe manager aangesteld.

Samenstelling directie

De heer Axel Rüger, algemeen directeur, benoemd per 1 april 2006.

De heer Adriaan Dönszelmann, zakelijk directeur, benoemd per 1 mei 2013.

De heer Rik van Koetsveld is teruggetreden per 1 mei. Het VGM wil hierbij zijn dank uitspreken voor de toewijding waarmee hij zich vele jaren voor het museum heeft ingezet.

Samenstelling Raad van Toezicht

Mevrouw T.A. Maas-de Brouwer, voorzitter, herbenoemd per 25 september 2012.

De heer P. Tieleman, lid, herbenoemd per 4 december 2013.

Mevrouw A.J. Kellermann, lid, benoemd per 31 mei 2010.

De heer R.H. Dijkgraaf, lid, benoemd per 31 mei 2010.

De heer H.A. van Beuningen, lid, benoemd per 26 november 2012.

De heer J. Cuno, afgetreden per maart 2013. In zijn plaats werd begin 2014 de heer G. Tinterow benoemd.

Code cultural governance

Het VGM onderschrijft de *Code Cultural Governance*. Het museum wordt bestuurd volgens het Raad van Toezicht-model. De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse sturing, de Raad houdt toezicht hierop en heeft daarbij een stimulerende en adviserende rol.

WNT

De bruto bezoldiging van de twee topfunctionarissen van VGM is conform de Wet Normering Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Het salaris van de algemeen directeur is € 151.485, en van de zakelijk directeur € 134.324. De salarissen zijn inclusief pensioenbijdragen.

Educatieve activiteiten

Het VGM heeft een uitgebreid aanbod rondleidingen, multimediatours, arrangementen en lesmateriaal voor scholen. Rondleidingen voor het primair onderwijs zijn *Rondleiding met*

Camille (groep 1 en 2), *Kijken naar Vincent* en *Een brief aan Vincent* (groep 3 t/m 8) en *Fij als rondleider*, waarbij leerlingen zelf rondleiden (groep 7 en 8). Voor het secundair onderwijs zijn dat *Kijken naar Van Gogh* en *Fij als rondleider*. In 2013 zijn daar de theatrale rondleiding *Famille van Camille* (groep 3 t/m 6), en *Van Gogh op weg*, een project over ‘art handling’ en kunstvervoer voor het vmbo, aan toegevoegd.

Ter voorbereiding en verwerking van het museumbezoek biedt het museum divers lesmateriaal, alsmede voor scholen die niet in staat zijn het museum met een groep te bezoeken. Een groot deel hiervan is gratis te downloaden via de website van het museum.

Basisscholen in een straal van 60 km rond Amsterdam konden gebruikmaken van de Turing Museumpleinbus, waarmee kinderen uit groep 6, 7 en 8 gratis naar het museum worden vervoerd. Dit project, waaraan het Van Gogh Museum, het Stedelijk Museum Amsterdam en het Rijksmuseum meedoen, wordt mogelijk gemaakt door de Turing Foundation.

In 2013 ontving het VGM in totaal 36.187 leerlingen en 4096 begeleiders:

- 9.121 leerlingen uit het Nederlandse primair onderwijs (+ 1.298 begeleiders)
- 10.748 leerlingen uit het Nederlandse voortgezet onderwijs (+ 1.085 begeleiders)
- 39 leerlingen uit het buitenlandse primair onderwijs (+ 7 begeleiders)
- 16.279 leerlingen uit het buitenlandse voortgezet onderwijs (+ 1.706 begeleiders)

Samenstelling en omvang publiek

Het VGM ontving in 2013 1.448.997 bezoekers, van wie 12% met de Museumkaart.

In de tweede helft van het jaar kwam 14% van de bezoekers uit Nederland en 86% uit het buitenland. Van de buitenlandse bezoekers kwam 50% uit de traditionele top zes landen voor het VGM: Italië, Frankrijk, Spanje, Duitsland, de Verenigde Staten en Verenigd Koninkrijk. Verder waren er veel bezoekers uit Rusland.

DMC ontving 8.815 bezoekers, van wie 58% met de Museumkaart.

Het VGM kenmerkt zich door het jeugdige profiel van zijn bezoekers. Niettemin steeg in 2013 de gemiddelde leeftijd iets, van 32 naar 35 jaar. Er lijkt me name groei te zitten in de leeftijdsgroep van 50 jaar en ouder (van 8% naar 16% ten opzichte van 2011), ten koste van de leeftijdsgroep 21 tot 30 jaar (was 46%, nu 38%).

Publiekswaardering

De publiekswaardering steeg in 2013 verder ten opzichte van 2011. Het museum is verheugd met deze stijging want 2011 was het succesvolste jaar sinds we de TNS-metingen uitvoeren (2006). Er is nu sprake van een sterkere bezoekersrelatie. De bezoeker is met name te spreken over de schilderijen van Van Gogh, de volledigheid van de presentatie over zijn werk en leven, en de inrichting van het museum als geheel. Dit zijn tevens de belangrijkste redenen voor bezoek. De tentoonstelling *Van Gogh aan het werk*, waarin attributen van Van Gogh en tijdgenoten te zien waren, werd zeer positief beoordeeld. Men vindt deze dergelijke attributen belangrijk én ze hebben impact op de bezoekersloyaliteit. Aspecten die het publiek als minder goed beoordeelt, zijn de toegangsprijs en de drukte in het museum.

De inspanningen in 2013 om méér entreekaarten vooraf te verkopen, wierpen vruchten af. De meeste kaarten werden nog steeds aan de kassa verkocht, maar de voorverkoop via internet en vouchers nam sterk toe. Als belangrijkste reden om geen ticket online te kopen zei bijna de helft van de mensen dat ze hun bezoek niet vooraf willen vastleggen.

Ondernemerschap

Het VGM heeft ook in 2013 invulling gegeven aan cultureel ondernemerschap. Het museum heeft een pilot gestart om zijn kennis over museummanagement internationaal in de markt te zetten. Daarnaast zijn samen met Fuji zogenoemde Relievo's ontwikkeld, hoogwaardige 3D-reproducties van schilderijen van Van Gogh, die wereldwijd worden verkocht. Er zijn concrete plannen voor een ‘Van Gogh Experience’ en er worden gesprekken gevoerd om dit internationaal te ontwikkelen en organiseren.

Het VGM genereert 41% van zijn jaarlijkse baten uit de verkoop van entreekaarten. Om de afhankelijk van het aantal bezoekers te verminderen en de financiële basis van het museum te versterken, worden de inkomstbronnen verder gediversifieerd door middel van (nieuwe) commerciële activiteiten en fondsenwerving.

Het museum is zeer tevreden over de bijdrage van de huidige commerciële activiteiten door VGME. De inkomsten en resultaten laten jaarlijks een stijgende lijn zien en het succes van deze dochteronderneming zet zich daarmee onverminderd voort.

Eigen inkomstenpercentage

De totale baten bestaan voor 79% uit entreegelden, commerciële activiteiten, merchandise en sponsoring. De subsidies die het museum van de Rijksoverheid ontvangt maken 19% uit van de totale baten. Hiermee voldeed het VGM aan de eis van minimaal 17,5% eigen inkomsten.

Beleggingsbeleid

Het VGM voert een voorzichtig beleggingsbeleid, met een beleggingshorizon langer dan vijf jaar. De doelstelling is vermogensbehoud. De OCW-regeling Beleggen en Belenen is van toepassing en de portefeuille wordt belegd door een vermogensbeheerder. Per 31 december 2013 bedroeg de effectenportefeuille € 4,1 miljoen (87% obligaties en 13% liquiditeiten). Het rendement over 2013 kwam uit op 1,08%.

Rechtspersonen

Stichting Van Gogh Museum heeft een 100% belang in Van Gogh Museum Enterprises B.V. (hierna: VGME) en Van Gogh Museum Enterprises II B.V. (hierna: VGME II). VGME is verantwoordelijk voor de commerciële activiteiten en exploiteert onder andere de winkel in het museum. VGME II is in 2011 opgericht vanwege een fiscale herstructurering en bevat de winstgerechtigheid van VGME.

Talentontwikkeling

Het museum werkt met een beoordelingscyclus waarbij iedere medewerker jaarlijks een beoordelingsgesprek krijgt. In 2014 wordt daar een plannings- en evaluatiegesprek aan toegevoegd. In deze gesprekken worden de aanwezige en gewenste capaciteiten en de individuele ontwikkelpotentie besproken en vastgelegd. Voor talentontwikkeling wordt onder andere de talentscan ingezet.

Internationalisering

Voor de internationale activiteiten is er contact met het Dutch Center for International Cultural Cooperation (hierna: DCIC). Een voorbeeld waarvan er overleg is met DCIC is Van Gogh Museum Consultancy, de pilot die het museum heeft gestart om zijn kennis over museummanagement internationaal in de markt te zetten. Het VGM organiseert ook zelf tentoonstellingen in het buitenland en onderhoudt internationaal bruikleenverkeer met diverse musea.

Wetenschappelijke functie

Onderzoek

2013 stond in het teken van de afronding van het onderzoeksproject *Van Goghs atelierpraktijk*. Dit mondde uit in de tentoonstelling *Van Gogh aan het werk*, een wetenschappelijk symposium en vijf publicaties.

Er ging een nieuw onderzoeksproject van start, voor het laatste deel van de reeks bestandscatalogi van het VGM. Dit zal in 2018 resulteren in een publicatie. Andere lopende onderzoeksprojecten zijn die naar de levens van Jo van Gogh-Bonger en ir. V.W. van Gogh, de eerste hoeders van de collectie van het VGM (in 2018 zal over beiden een biografie verschijnen), en naar de diverse rollen die H.W. Mesdag in de kunstwereld van zijn tijd speelde (publicatie en tentoonstelling in DMC in 2015).

Het VGM ontving 220 aanvragen voor een authenticiteitsonderzoek. Een daarvan leidde tot de bijzondere ontdekking van een nieuw schilderij van Van Gogh, *Zonsondergang bij Montmajour*.

Publicaties

In het kader van *Van Goghs atelierpraktijk* en *Van Gogh aan het werk* publiceerde het VGM in 2013 een tentoonstellingscatalogus (in 4 talen), een 'hoogtepunten'-boek (in 3 talen), een Engelstalig wetenschappelijk boek en een kinderboek (in 3 talen). Tevens verscheen de facsimile-editie van Van Goghs schetsboeken, voorzien van een verklarend tekstboekje.

De publicatie uit 2012 over de prentencollectie van het museum, *Printmaking in Paris: the rage for prints at the fin de siècle*, verscheen zowel in een luxe-editie als in de Franse vertaling.

De verbeelding van de Oriënt, dat verscheen bij de gelijknamige tentoonstelling in DMC, was de eerste in een reeks publicaties van bescheiden omvang bij presentaties in DMC en het prentenkabinet van het VGM.

Digitalisering

Voor het museum wordt digitalisering steeds belangrijker. Daarom werd in 2013 een begin gemaakt met de ontwikkeling van een nieuwe webstrategie en een nieuwe website. Het museum wil daarmee een breder publiek bereiken, de klantenbinding verhogen en commerciële activiteiten gericht inzetten.

Daarnaast wordt gewerkt aan de implementatie van een Digital Asset Management Systeem (DAM). Dit systeem maakt het mogelijk om de collectie digitaal te ontsluiten, zowel voor medewerkers om ermee te werken als voor geïnteresseerden van buiten het museum.

Aldus vastgesteld d.d. 20 maart 2014.

A.C. Rüger, algemeen directeur

A. Dönszelmann, zakelijk directeur

VGM Geconsolideerd

Baten 2013

Publieksinkomsten	16.354.087
Sponsorinkomsten	644.393
Overige inkomsten	1.434.988
Indirecte opbrengsten/VGME	10.227.053
Subsidies OCW	7.768.621
Bijdragen	3.429.333
Totaal	39.858.475

Lasten 2013

Salarislasten en inhuur	17.481.722
Afschrijvingen	2.714.866
Huisvestingskosten	8.810.993
Aankopen	668.774
Vaste Collectie	1.293.258
Tijdelijke presentaties	2.202.660
Collectiefunctie	114.372
Wetenschappelijke functie	191.699
Algemeen beheer	6.373.345
Totaal	39.851.689

Geconsolideerde balans per 31 december 2013, na verwerking resultaat (in euro's)

Activa	31.12.2013	31.12.2012
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Merkenrecht Van Gogh	252.548	253.535
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	9.391.244	9.253.413
Nieuwe Entree	469.092	-
Inventaris en inrichting	1.392.654	1.047.558
Museale inventaris	10.546	23.132
Andere bedrijfsmiddelen	1.407.155	1.686.434
	<hr/> 12.670.691	<hr/> 12.010.536
Vlottende activa		
Vorraden		
Onderhanden activiteiten	104.995	170.644
Vorraden	2.981.303	2.573.249
	<hr/> 3.086.298	<hr/> 2.743.893
Vorderingen		
Debiteuren	2.085.587	1.732.874
Belastingen en premies soc. verzekeringen	188.477	473.482
Overige vorderingen	2.954.378	2.361.952
	<hr/> 5.228.442	<hr/> 4.568.307
Effecten		
Beleggingsrekening	3.466.124	4.606.804
	<hr/> 3.466.124	<hr/> 4.606.804
Liquide middelen		
Totaal liquide middelen	7.965.901	6.810.946
	<hr/> 32.670.004	<hr/> 30.994.022
Totaal activa		

Passiva	31.12.2013	31.12.2012
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.847.120	8.581.484
Overige (bestemmings-) reserves	1.863.641	2.425.876
Bestemmingsreserve Nieuwe Entree	3.302.500	-
Bestemmingsfonds Nieuwe Entree	551.250	-
Bestemmingsfonds OCW 'Veiligheid Musea'	-	220.200
Bestemmingsfonds OCW 'Verbouwing Mesdag'	1.111.733	1.263.333
	<hr/> 10.676.244	<hr/> 12.490.893
Aankoopfonds		
Aankoopfonds	9.562.740	8.006.769
	<hr/> 9.562.740	<hr/> 8.006.769
Voorzieningen		
Overige voorzieningen	1.491.606	2.706.203
	<hr/> 1.491.606	<hr/> 2.706.203
Langlopende schulden		
Investeringsubsidie	1.193.632	1.534.670
	<hr/> 1.193.632	<hr/> 1.534.670
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	3.187.915	3.123.420
Belastingen en premies soc. verzekeringen	1.273.189	905.691
Overige schulden	1.163.832	1.129.443
Vooruitontvangen ivm Nieuwe Entree	2.591.250	-
Overlopende passiva	1.529.591	1.096.934
	<hr/> 9.745.782	<hr/> 6.255.487
Totaal passiva	32.670.004	30.994.022

Geconsolideerde staat van baten en lasten, categoriale indeling (in euro's)

Baten	2013	2012
Directe opbrengsten		
Publieksinkomsten	16.354.087	15.200.072
Sponsorinkomsten	644.393	273.520
Overige inkomsten	1.434.988	1.826.486
Indirecte opbrengsten	10.227.053	7.715.479
Totale opbrengsten	28.660.521	25.015.557
Subsidie OCW		
Onderdeel huren	5.679.295	3.939.398
Onderdeel exploitatiebijdragen	2.089.326	3.249.164
Overige subsidies/bijdragen		
Subsidies uit publieke middelen	579.873	579.979
Bijdragen uit private middelen	2.849.460	2.881.068
Bijdragen uit VSB-fonds	-	42.808
Totale bijdragen	11.197.954	10.692.417
Totale baten	39.858.475	35.707.973

Geconsolideerde staat van baten en lasten, categoriale indeling (in euro's)

Lasten	2013	2012
Salarislasten en inhuur	17.481.722	17.334.306
Afschrijvingen	2.714.866	2.414.989
Huisvestingskosten	8.810.993	6.658.289
Aankopen	668.774	2.502.335
Overige lasten		
Vaste Collectie	1.293.258	1.090.956
Tijdelijke presentaties	2.202.660	2.247.012
Collectiefunctie	114.372	75.241
Wetenschappelijke functie	191.699	151.130
Algemeen beheer	6.373.345	5.510.332
Totale lasten	39.851.689	37.984.591
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	6.786	-2.276.618
Saldo rentebaten/-lasten	74.523	361.163
Saldo overige buitengewone baten en lasten	-223.845	-10.121
Mutatie aankoopfonds	-1.555.970	-251.999
Exploitatie resultaat	-1.698.504	-2.177.576
Resultaatbestemming:		
Toegevoegd aan Bestemmingfonds Nieuwe Entree <i>bijdrage 2012 Japan/Korea Vincent van Gogh Stichting</i>	551.250	
Toegevoegd aan Bestemmingsreserve Nieuwe Entree <i>bijdrage Stichting Nieuwe Vleugel</i>	2.200.000	-57.000
<i>bijdrage 2012/2013 Japan/Korea</i>	1.102.500	-
Onttrokken aan Bestemmingsfonds OC&W Veiligheid Musea	-220.200	-
Onttrokken aan Bestemmeningsreserve Bijzondere Projecten	-475.000	-
Onttrokken aan de Algemene Reserve	-4.857.054	-2.120.576
	-1.698.504	-2.177.576

Geconsolideerde staat van baten en lasten, functionele indeling (in euro's)

Baten	Publieksfuncties			Collectiefuncties			Wetenschappelijke functie	
	Totaal	Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conserveren & Restaureren	Verwerven & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	Algemeen Beheer
Functioneel →								
Categoriaal ↓								
Directe opbrengsten								
Publieksinkomsten	16.354.087	13.036.192	3.317.895	-	-	-	-	-
Sponsorinkomsten	644.393	494.393	150.000	-	-	-	-	-
Overige inkomsten	1.434.988	585.755	849.233	-	-	-	-	-
Indirecte opbrengsten	10.227.053	7.940.548	2.286.505	-	-	-	-	-
Totale opbrengsten	28.660.521	22.056.888	6.603.633	-	-	-	-	-
Subsidie OCW								
Onderdeel huren	5.679.295	5.118.137	-	-	49.730	-	-	511.428
Onderdeel exploitatie-bijdragen	2.089.325	1.040.645	260.161	5.523	62.594	5.523	96.695	618.184
Overige subsidies/bijdragen								
Subsidies uit publieke	579.872	425.364	106.341	1.422	16.120	1.422	24.902	4.301
Bijdragen uit private middelen	2.849.460	3.277	561.250	-	-	2.224.933	60.000	-
Totaal bijdragen	11.197.952	6.587.423	927.752	6.945	128.444	2.231.878	181.597	1.133.913
Totale baten	39.858.473	28.644.311	7.531.385	6.945	128.444	2.231.878	181.597	1.133.913
Lasten								
Salarislasten en inhuur	17.481.721	9.018.712	2.254.678	38.002	430.692	38.002	728.598	4.973.037
Afschrijvingen	2.714.865	1.599.231	397.502	1.755	21.349	1.755	22.372	670.902
Huisvestingskosten	8.810.993	7.071.646	428.561	-	53.810	-	-	1.256.976
Aankopen	668.774	-	-	-	-	668.774	-	-
Overige lasten								
Vaste Collectie	1.293.258	1.293.258	-	-	-	-	-	-
Tijdelijke presentaties	2.202.660	-	2.202.660	-	-	-	-	-
Collectiefunctie	114.372	-	-	23.546	82.757	8.069	-	-
Wetenschappelijke functie	191.699	-	-	-	-	-	191.699	-
Algemeen beheer	6.373.344	3.434.778	858.694	-	-	-	-	2.079.872
Totale lasten	39.851.686	22.417.625	6.142.095	63.303	588.608	716.600	942.669	8.980.787

Saldo uit gewone bedrijfsvoering	6.787	6.226.686	1.389.290	-56.358	-460.164	1.515.278	-761.072	-7.846.874
Saldo rente baten/-lasten	74.523	-	-	-	-	-	-	74.523
Saldo ov. buitengewone baten/lasten	-223.845	-	-	-	-	-	-	-223.845
Mutatie aankoopfonds	-1.555.970	-	-	-	-	-1.555.970	-	-
Saldo uit bedrijfsvoering	-1.698.505	6.226.686	1.389.290	-56.358	-460.164	-40.692	-761.072	-7.996.196
Toerekening algemeen beheer*	-	-7.855.284	-1.752.661	71.098	580.521	-	960.132	7.996.195
Exploitatieresultaat	-1.698.505	-1.628.598	-363.371	14.740	120.357	-40.692	199.060	-

* verdeling naar rato van saldo uit bedrijfsvoering per onderdeel met uitsluiting van het onderdeel verwerven en afstoten

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deze controleverklaring is afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Van Gogh Museum te Amsterdam.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Van Gogh Museum te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de exploitatierekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor de financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met het handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is ten slotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen en het controleprotocol WNT zoals opgenomen in de Beleidsregels toepassing WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Van Gogh Museum per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen en de WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2013 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidiebeschikking en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen zijn vermeld.

Benadrukking van aangelegenheden omtrent het gehanteerde normenkader WBT.

Wij vestigen de aandacht op de toelichting van de Jaarrekening, waarin de bezoldiging bestuurders wordt vermeld in het kader van de WNT. Ten aanzien van het gehanteerde normenkader WNT is sprake van onzekerheid vanwege het feit dat de Aanpassingswet WNT als onderdeel van het gehanteerde normenkader nog door de Eerste Kamer dient te worden aangenomen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen.

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek2 BW en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen is opgesteld, en of de in artikel 2:393 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd.

Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 20 maart 2014

Dubois & co. Registeraccountants

Origineel getekend door:

M. Karman RA en P.A.J.M. Bonants RA.